

Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Palamuse Püha Bartholomeuse kogudus

Palamuse, Jõgeva maakond 49226, tel 7760585
Koguduseõpetaja Jaan Nuga, tel. 5226824
www.eelk.ee/palamuse

KOGUDUSE 2009.AASTA SÕNALINE ARUANNE

I. Koguduse liikmed, juhtorganid ja nende tegevuse analüüs

Koguduse liikmeskonna diinaamika ja üldiseloostus (vanus, haridus, sotsiaalne staatus jms). Koguduse tööpiirkonnas elavate, kuid kirikusse mitte kuuluvate inimeste suhtumine kristlikku usku. Nõukogu, juhatuse ja revisjonikomisjoni koosseis ning sinodisaadikud. Muudatused. Hinnang koguduse juhtorganite tegevusele.

Kui vaadata leeritatute hulka, siis on koguduse liikmeskond tasapisi kahanenud. Täpne koguduseliikmete arvestus on ajapikku sassi läinud ja kogudus pole siiani suutnud leida vahendeid liikmete arvestuse korda tegemiseks. Oleme kasutusele võtnud infosüsteemi „Koguja“, kuid tööjõu puudusel pole me koguduseliikmete andmete sisestamisega kuigi kaugele jõudnud. Ometi võib koguduseõpetaja poolt sisestatud viimase kümne aasta andmete põhjal väita, et koguduse liikmete arv peaks olema oluliselt suurem, kui siiani leeritatute arvestuse põhjal on saanud lugeda. Senise töö põhjal võib küll julgesti öelda, et meil on väga palju koguduseliikmeid, kellel ei ole eriti tihedat sidet oma kogudusega.

Koguduseliikmete arv, kes oma nimelise annetusega koguduse tööd toetavad, on üsna kõikuv (viimased aastad: 67, 80, 61, 71). Täisõiguslike koguduseliikmete arv, kes lisaks annetusele on ka armulauast osa saanud, on samuti kõikuv (54, 44, 41, 52) (siin võib olla tegemist ka üleskirjutamise laiskusega – neid, kes ise paluvad oma nime kirja panna, on alla poole). Samas on armulaua vastuvõtmise kordade arv kasvanud mitme aasta lõikes. (417, 493, 595 (sellest 90 juhatuse esimeeste konverentsil), 572).

Koguduseliikmeid on igas vanuses, kõiksuguse haridusega ja kõikvõimalikus sotsiaalses staatuses inimeste hulgas. Eriti hea meel on kirikuvanemate üle, kes pea igal teenistusel kohal on olnud. Aeg-ajalt käib ka päris pisikesi lapsi. Kui on leerikoolis osalejaid, siis on nemadki jumalateenistustel (leerikooli tunnid jätkuvad jumalateenistuse järel).

Kogudusse mitte kuuluvate inimeste suhtumine kristlusesse on mitmekesine, nagu ikka. On väljas seisjaina koguduse tegemiste toetajaid, on mingil formaalsel või otsitud põhjusel või ka lihtsalt omast laiskusest kogudusse mitte kuulujaid, kuid on ka neid, kes põhimõtteliselt kristlasi põlgavad. Pisuke osa on ortodoksi koguduse liikmeid Kaareperes – seal toimub jumalateenistus kord kuus ja käijaid ikka on. Väga head sidemed on sealt juba

igavikku lahkunud preestri pojaga, kes täidab kirikuvanema ülesandeid. Paraku ei ole seal märgatavat koguduse aktiivi, kellega Jumala Sõna kuulutamises koostööd teha. Viimase paari aasta jooksul on hoogustunud Jõgevalt pärit jehoovatunnistajate tegevus – neid on mõnel korral õpetaja koduukse tahagi sattunud. Palamuse kihelkonnas asub Kassinurme hiiemägi-teemapark, kus korraldatakse aeg-ajalt keskaegse temaatikaga üritusi. Teisi organiseerunud usulisi rühmitusi Palamuse kihelkonnas minu teada pole, kuid samas on ka selge, et pole ühtegi inimest ilma usuta.

Koguduse nõukogu valiti 25.01.2009.a. Koguduse nõukogu valitavaiks liikmeiks on:

	Eesnimi	Perenimi	Amet
1	Hilja	Alekand	sinodi saadik
2	Sirje	Kasemaa	sinodi saadiku asemik
3	Egon	Laanesoo	
4	Kadri	Liblik	
5	Külli	Paavel	juhatuse liige
6	Meelis	Paavel	sinodi saadiku asemik
7	Adu	Seppa	juhatuse laekur
8	Ene	Szymanel	
9	Krista	Sukk	juhatuse liige
10	Valdur	Tamm	
11	Arne	Tegelmann	juhatuse esimees, sinodi saadik
12	Tiina	Tegelmann	

Koguduse majandustegevuse korraldamine ja sekretäritöö on jäänud õpetaja kanda. Selle juures on väga palju abi olnud juhatuse laekur Adu Seppast, kes teeb alates aastast 1997 koguduse raamatupidamist. Juhatus ja nõukogu on vajalike otsuste tegemiseks tublisti kokku tulnud, mõnigi kiireloomuline otsus on saanud tehtud e-hääletuse korras. Juhatuses esimees Arne Tegelmann juhtis valla komisjoni Palamuse esmamainimise 775.aastapäeva tähistamiseks.

II. Koguduse töötajad ja nende tegevus

1. Koguduse vaimulik: *nimi, vanus, koguduses töötatud aeg; töökoormus, teised kiriklikud ja muud ametid (komisjonid, saadikuksolemine jne); ametireisid Eestis ja välismaal; perekond, elamistingimused. Perekonnaseisuatmetniku õigused.*

Koguduseõpetaja Jaan Nuga, sündinud 27.02.1974, Palamusel tööl alates 2000.a veebruarist. Töökoormus on just nii suur, kui olen enese peale võtnud. Olen püüdnud kinni pidada 5-päevasest töönalast ja 7-tunnisest tööpäevast, kuigi sellega on olnud raskusi – käesolevaks hetkeks on ületunde kogunenud 110, aruandeaastal jäi pool puhkusest välja võtmata. Muude kiriklike ametite poolest olen Tartu praostkonna kirjutaja. Kui soovijaid on, olen andnud gümnaasiumis usundi- ja kirikuloo tunde. Olen Palamuse Lions-klubi ja Kaitseliidu liige, kuulun Sotsiaaldemokraatlikku Erakonda. Ametireisil olen käinud naaberkogudustes, praostkonna tööga seonduvalt Tartus, õpetajate konverentsil Audrus, üldkiriklike koosolekute ja üritustega seonduvalt Tallinnas.

Aruandeaastal täitus mu abiellumisest Ingridiga 9 aastat, poeg Aaro sai 5 aastaseks, tütar Loo 3 aastaseks ning perre sündis poeg Olav. Alates 2006.a juulist elame perega Palamusel kogudusele kuuluvas neljatoalises korteris. Kolimisele eelnevalt sai korteris tehtud põhjalik remont, mida rahastasin osaliselt ka ise. Korteri eest me üüri ei maksa, küll aga maksan kõik korteri kasutamisega seonduvad kulud. Kortermaja ei kasuta olemas olevat keskkütte süsteemi, kuna see oleks liialt kallis. Selle asemel on kogudus paigaldanud korterisse õhk-õhk tüüpi soojuspumbad. Nende ja elektriradiaatorite abiga oli ka -30°C välistemperatuuri juures toasoe üsna normaalne. Kogudus on andnud õpetaja käsutusse sõiduauto Nissan Primera (1997.a) ja kütuseliimiidi 1000 kr/kuus.

Perekonnaseisu ametniku õigused on mul olemas.

2. Organist: *nimi, vanus, koguduses töötatud aeg; töökoormus, teised kiriklikud ja muud ametid. Kutsekategooria. Täiendkoolitus.*

Helen Seppa, sündinud 1992.a, koguduses töötanud alates septembrist 2008, mil eelmine organist läks Tartusse edasi õppima. Teisi kiriklikke ameteid pole. Orelimängu oskused on omandanud Jõgeva muusikakoolis Anu Piiskoppeli käe all. Õpib kohaliku gümnaasiumi 11.klassis.

3. Teised palgalised töötajad: *nimi, vanus, koguduses töötatud aeg; töökoormus.*

Koristaja Maie Post, sündinud 1943.a, kelle ülesandeks on koristada kõiki koguduse ruume. Tasustatakse töötatud tundide alusel, mida tuleb paarikümne ringis kuus. Koguduses töötanud 4 aastat.

Koristaja Anu Väinsalu, sündinud 1966.a, abistab võimaluse korral Maie Posti.

Adu Seppa, sündinud 1940.a, peab lisaks tasuta laekuri tööle bussijuhil ametit ning korraldab külalistetubade ja konverentsisaalide kasutust. Tasu arvestatakse 55s/km ja 10% külalistetubade sissetulekust (sisaldab kõiki makse).

4. Vabatahtlikud töötajad olid möödunud aasta jooksul kirikuvanemad Valdur Tamm ja Meelis Kull, juhatuse esimees Arne Tegelman, koguduse laekur ja kassapidaja Adu Seppa ja teised koguduse juhtorganite liikmed, talgutel tööd teinud inimesed, laulukoorid, lastetöö tegijad ning teised, kes heast tahtest on koguduse tööle kaasa aidanud.

III. Jumalateenistusliku elu analüüs

1. *Jumalateenistuse ülesehituse vastavus kirikus kehtivale korrale. Perikoobiread. Kohalikud tavad. Ilmikute osalemine jumalateenistuse ettevalmistamisel ja läbiviimisel. Jumalateenistuse, s.h jutluse ajaline kestus.*

Jumalateenistust on peetud ammu agenda järgi vaid selle vahega, et usutunnistus on jutluse ja kantslialmi järel ning armulauaalurgia eel antakse üksteisele rahutervituseks kätt (enamasti vaid altari ümber kogunenud armulauaalised). Pikka pihtikõnet peetud ei ole, pihti ajaks jääb rahvas pinkidesse, armulauale kogunetakse enne armulaua liturgiat. Kristuse ihu ja verd olen jaganud üheskoos – leiba karikasse kastes. Kogudus seisab kogu jumalateenistuse aja, välja arvatud laulude ja kõnede ajal. Pühakirjatekstid on võetud kirikukalendri esimeselt realt.

Olen püüdnud aeg-ajalt inimesi kaasata pühakirja lugema ja see on ka õnnestunud (näiteks jõululaupäeval). Kirikuvanemad tulevad kohale kui saavad, aruandeaasta jooksul ei olnud vist kordagi, mil ühtki kirikuvanemat ei tulnud. Jumalateenistus kestab umbkaudu tunni, ilma organistita on olnud ka pool tundi. Pikimad jutlused on 20 minutit, keskmine siiski vast 10-15 minuti kandis.

2. *Koguduse arvuline osavõtt jumalateenistustest, kaasategutsemine erinevates osades (laulmine, palvetamine jms). Armulaua katmise sagedus ja osavõtt armulauast. Korjanduse korraldamine jumalateenistusel. Üldine kord jumalateenistustel (mis on rõõmustav, mis häirib).*

Kui eemaldas jumalateenistuste hulgast erakordselt suure osavõtjate arvuga korrad (alates 60-st) ning samavõrra vähima osavõtjate arvuga (4 in) kordi (kokku 4), siis sain keskmiseks 13 inimest, ehk kahe võrra vähem, kui eelmisel aastal. Kõiki loetud teenistusi arvesse võttes oli keskmiseks aga 19 inimest, ehk 3 jagu vähem, kui eelmisel aastal. Ei oska arvata, millest see tuleb, kuid kui vaadata jumalateenistustel osalemist viimase kümne aasta lõikes, siis on märgata üsna selget lainet, mille hari oli 2006.a ja eelmine madalseis 2002.a. Laulmisega on teenistustel mõnevõrra raskusi, kuigi see asi näikse paranevat. Ega minagi laulda oska, kuid püüan siiski. Eestpalve soove on üsna hõredalt. Armulaud on kaetud olnud pea kõigil teenistustel (välja arvatud mõned pühad, n jõuluõhtu). Ohvriande koguduse töö hääks on kogutud igal jumalateenistusel.

Kord jumalateenistustel on hea. Kõige enam rõõmustavad inimesed, kes teenistusele on tulnud; kõige enam kurvastab see, et kaugeltki mitte kõik koguduse liikmed Jumala sõnast

ja sakramentidest osa saama ei püüdle. Ka Palamuse alevist, kus elab 700 inimest, käib kirikus märgatava sagedusega alla kümne inimese.

3. Väljakuulutatud jumalateenistuste pidamatajätmise põhjused (kui on olnud).

Väljakuulutatud jumalateenistustest on pidamata jäänud kaks – Kääpa hooldekodus sealse rahva haiguse tõttu.

4. Väljaspool kirikuhoonet peetavate jumalateenistuste arv ja kohad.

Väljaspool kirikuhoonet on jumalateenistust peetud igakuiselt Kääpa hooldekodus, kalmistul 23.juunil ja Tartu vaimuhaiglas 15.detsembril. Palvusi on peetud Voore aktiviseerimiskeskuses, Kuremaa algkoolis, Jõgeva hooldekodus, Siimusti lastekodus ning Palamuse koolis ja laululaval. Ühtekokku oli neid 19.

5. Muusika jumalateenistustel. Orelimärgu tase.

Orelimärgu tase on aasta aastalt edenenud. Alates 2004.a keskelt on meil organistideks olnud kohaliku gümnaasiumi õpilased, esimesed kaks kumbki kaks aastat ning kolmas alates 2008.a septembrist. Hetkel teeniv organist on lisaks varasemale klaveriõpingule võtnud lisapillina orelilõppe tunde. See on tunda ka tema mänguuskusest ning lugude valikust – teenistuse alguse- ja lõpumuusikaks on tihti uus orelipala.

IV. Kiriklike talituste analüüs

Üldiseloostus. Muutused talituste arvus, korras. Põhjused.

Talitustega on kõik korras. Ristimised ja konfirmatsioonid on peetud pühapäevase missa sees, laulatus iseseisvalt. Eelmise aasta äkilise matuste arvu kasvu (18) järel on see arv taas normaliseerunud kümne talituse juures.

V. Muusikatöö

Koorid/ansamblid: nimetused, osalejad, juhid, osalemine koguduse tegevuses, tegevus väljaspool kogudust (reisid jms). Oreli seisukord. Külalismuusikud.

Koore ja ansambleid on vallas mitmeid, kogudusel oma muusikakollektiivi pole. Palamusel on heal tasemel segakoor, meesansambel, naisansambel lõpetas töö, loodi tütarlasteansambel, on noortebänd, lastekoor ja mudilaskoor, Luual on naisansambel ja mudilaskoor, Kaareperes on kapell ja naisansambel. Neist on kirikus kaasa teeninud Palamuse segakoor, neidudeansambel ja meesansambel.

Koguduse liikmete hulgas on meil Hollandis soololaulu õppiv Kadri Tegelman ja Saksamaal klaverimänguga leiba teeniv Triinu Boutahir, kes on ka kirikus üles astunud.

Orel on endises seisus, st häälestamata ja puuduliku koostisega. Mängida siiski saab, ka temperatuuritundlikusest oleme vist võitu saanud. Kogudusel on ka väike, süntesaatori mõõtu elektrooniline orel, mida organist kasutab koduseks harjutamiseks ja matustel – suured tänud rootslastele, kes kunagi selle pilli kinkisid. Oreli korda saamiseks oleme esitanud rahastamis taotluse PRIA-le.

Aruandeaastal täitus me koguduse esmamainimisest 775 aastat. Sellega seonduvad pidustused elavdasid ka koguduse muusikaelu. Muusika kirikus:

27.06. Märt Jallakase mälestuskontsert, Margus Vaher (laul), Ursel Oja (klaver)

9.08. Turu Noorte Meeste Kristliku Ühingu tütarlastekoor Ari Hynyneni juhatusel

15.08. üle-Eestilise flöödilaagri lõpukontsert Kersti Varraku korraldamisel

18.08. ETV tütarlastekoor Tõnu Kaljuste juhatusel

22.08. Pärnu linna orkester Jüri Alperteni juhatusel, solistid Kadri Tegelman (laul) ja Triinu Boutahir (klaver)

23.08. ansambel Tallinn Baroque

26.09. Paunvere väljanäituse ajal:

Audru koguduse ansambel

Kose koguduse pasunakoor

Kose koguduse segakoor

organist Paul Kukk

- 29.11. Lions-Klubi advendi alguse kontsert, Tabivere valla segakoor Liia Koorts'i juhatusel ja Palamuse meeslauljad Luule Toome juhatusel
- 9.12. kontsertkava „Rõõmsad Jõulud 2009“ Peeter Kaljuste korraldusel
- 22.12. Tallinna poistekoor Lydia Rahula juhatusel
- 24.12. Palamuse segakoor „6 õuna“ ja neidude ansambel „Paunvere Piigad“ Maret Oja juhatusel
- 25.12. Palamuse meeslauljad Luule Toome juhatusel.

VI. Hoolekande- ja hingehoiutöö

1. Kodukülastused: külastajad, külastatavad, külastuste sagedus, esinevad probleemid.

Koguduse poolt korraldatud kodukülastusi olnud pole. Ise olen käinud paaril korral. Peamiseks probleemiks on ajapuudus – kui otse ei kutsuta, siis ise pole võimalust otsinud.

2. Haiglad ja hoolekandeesutused (vanadekodud, lastekodud): külastajad, külastatavad, külastuste sagedus, esinevad probleemid.

Haiglaid ega hoolekandeesutusi kihelkonnas pole. Alates 2008.a septembrist on mind kutsutud kord kuus Saare valla hooldekeskusesse, kus olen pidanud missa ning ka vestelnud inimestega. Üks inimene on sealt ka leeris käinud ja ristitud saanud.

3. Suhted teiste sotsiaalasutustega.

Valla sotsiaaltöötajatega on suhted head. Sõpruskogudusest Ikaalistes saadetakse kõigi valla vastsündinud kodanike jaoks nn titepakk mitmesuguse vajaliku riide- ja hügieenikraamiga. Neid pakke on jaganud valla sotsiaaltöötajad, kuid aasta lõpust alates on kogudus selle oma ülesandeks võtnud, et koguduse rolli nende pakside saamisel enam rõhutada.

4. Materiaalne toetamine (näiteks humanitaarabi jagamine jne).

Kaltsukaubandust pole kogudus juba mitmel aastal korraldanud – kõik toodud riidekotid oleme viinud Jõgeva koguduse kauplusesse. Mõnel inimesel oleme aidanud arstirohtusid välja osta, mõnd oleme arsti juurde sõidutanud. Võimalus on laenutada invavahendeid: karke, kõnniraame, ratastooli jmt.

VII. Laste-, noorsoo- ja kasvatustöö

1. Lastetöö korraldamine koguduses. Pühapäevakool. Lastetöö tegijate ettevalmistus.

Lastetöö sai alguse päris aruandeaasta lõpul, mil Soome sõpradelt tulnud annetusest innustunult õnnestus leida paar inimest, kes olid nõus alustama tundidega 2-4 aastastele lastele. Üks juhendajaist on lasteaiakasvataja kogemusega ja teine teoloogilise kõrgharidusega. Üks tund advendi ajal jõudis ka juba toimuda. Seal oli 4 last ja sel korral 6 juhendajat.

2. Leerikool. Leeriopetamise kava. Konfirmeeritute osalemine koguduse tegevuses pärast leerikursust.

Leiritundidega olen üritanud alustada sügiseti ning siis ülestõusmispühadeks valmis saada. Kooskäimisi on 10-15, algavad pühapäevase jumalateenistusega ning selle järel on paaritunnine vestlusring. Alates aruandeaastast olen võtnud tunnikava aluseks Piibli ülesehituse ning käsitlen lisaks ajaloole ka õpetuslikke küsimusi selles järjekorras, mis nad seal ette tulevad (loomine, ajalugu, Piibel, 10 käsku, usutunnistus, palve, sakramendid). Viimaste aastate jooksul leeris käinuist on mõnigi koguduse juurde ka jäänud, üks on ka ära kadunud.

3. Noorsootöö. Koguduse noorterühma suurus, kooskäimise aktiivsus. Noortele suunatud ürituste järjepidevus. 16–25-aastaste noorte osakaal koguduse tegevuses osalejate hulgas.

Noorsootöö puudub sootuks, kui selleks mitte pidada Soome sõpruskoguduse noorte tehtut, kui nad suvel siin tosinakesi külas käisid. Sellest jäid neil sidemed paari sinse noorega.

4. Suhted kooliga (usu- ja religiooniõpetuse tunnid, loengud jms).

Suhted Palamuse gümnaasiumiga on väga head – kutsutakse ühtelugu kõiksugu tähtpäevadele ja lubatakse ka tervituskõnet pidada. Kahjuks ei ole viimastel aastatel usundiloo huviliste rühma kokku tulnud. Gümnaasiumi 11.klass on igal aastal kirjandusnädala raames paariks tunniks ka koguduse ja kirikuga tutvumas käinud.

Luuu algkooliga kahjuks nii tihedaid sidemeid pole. Metsanduskooli olen pakkunud end samuti usundilugu lugema, kuid nemad pole selleks õppekavas kohta leidnud. Võimalus oleks minna mõnel õhtul ja proovida rahvast kokku saada, seda pole ma jällegi aja puudusel jõudnud ette võtta.

5. Piiblitunnid. Järjepidevus, osavõtjate hulk, teemad.

Piiblitundidega pole ma paraku jõudnud tegeleda.

6. Täiendkoolitus koguduse töötajatele.

Koguduse ainsa täiskohaga töölisena läbisin aruandeaastal Kaitseliidu kaplani koolituse Kaitseliidu koolituskeskuses ning astusin Kaitseliitu (hetkel käivad läbirääkimised minu määramiseks vabatahtlikuna Jõgeva maleva kaplaniks). Läbisin ka psüühiliste erivajadustega inimeste hingehoiu koolituse Usuteaduse Instituudis (4x3päeva). Alustasin arengukava koostamise koolitusega. Olen püüdnud osa võtta kõigist praostkondlikest kokkusaamistest ning see on mu teada ka õnnestunud. Osalesin vaimulike konverentsil.

Organist Helen Seppa käis kevadsemestril kord nädalas orelimängu eratundides Jõgeval.

7. Täiendkoolitus koguduse liikmetele.

Täiendkoolitust kogudusele jagame igal pühapäeval ja pühal.

VIII. Evangelisatsiooni- ja misjonitöö

Väljapoole kogudust suunatud kuulutustöö korraldus, töötajad. Misjonitöö meetodid ja tulemuslikkus.

Väljapoole kogudusest suunatud kuulutustöö leiab aset mitmesugustel kultuuriüritustel ja aktustel, kus olen ikka jõudu mööda osalenud ja ka sõna võtnud. Tundub, et kuulatakse. Olen püüdnud silma peal hoida Sotsiaaldemokraatliku erakonna e-posti vestlustel ning vajadusel kiriku seisukohti väljendada ja seletada. Kuulun Palamuse Lions klubisse ning aasta lõpust ka Kaitseliitu.

Koguduse liikmete hulgas on ehk mõni üksik, kelle kohta arvan, et tema küll ei jäta kasutamata võimalust Jumala Sõna kuulutamiseks. Üldiselt tundub aga õhkkond ses osas kuidagi pelglik olevat.

IX. Avalikud suhted

Suhted kirikliku ja kohaliku ajakirjandusega. Kirjastustegevus. Koguduse liikmete informeerimine koguduse tegevusest. Kodulehekuul internetis. Vaimuliku kirjanduse ja ajakirjanduse levitamine ja loetavus koguduse keskel.

Suhted kirikliku ja kohaliku ajakirjandusega on head. Eesti Kirikust on ikka aeg-ajalt huvi tuntud, et kuis meil Palamusel läheb. Ka valla lehes olen saanud avaldada kõik, mis kirjutada olen jõudnud. Aasta alguses võtsin nõuks kirjutada igasse valla lehte, kuid paraku väsisin poole aasta pealt. Kirjastustegevust pole. Koguduse liikmete informeerimine koguduse tegevusest toimub teadetetahvlite, suulise vahenduse, ajakirjanduse, e-posti listi ja kodulehe kaudu (viimase kohta on ka positiivset tagasisidet olnud). Vaimuliku kirjanduse lett on koguduse kantseleis ja osaliselt ka kirikus. Kuna kirik on suviti lahti ja ka advendi ajal käib rühmasid päris tihti, siis kõiksugu tasuta jagamise info kaob sealt päris kiiresti (õppeasutuste tutvustused, ristimise voldik, teeliste kirikute tutvustus, traktaadid jne).

Vastavalt peapiiskopi soovile tellisime Eesti Kiriku kõigile koguduse juhataste liikmeile ja kirikuvanemaile. Praostkonna toel tuleb see leht kohalikku raamatukokku. Kogudusse on tellitud Kristlik Kasvatus ja Laste Sõber, kuid nende lugejaid paraku pole olnud – ehk muutub see nüüd seoses lastetöö alustamisega.

X. Majanduselu

Kirikuhoonete, kinnis- ja muu vara seisukord ja kasutamine. Tulude ja kulude üldülevaade, hinnang majanduslikule olukorrale ja tulevikuväljavaated. Olulised laenud ja võlad. Palgad ja töötajate majanduslik toimetulek.

Kirikuhoone on üldiselt heas korras, välissein vajaks samblast puhastamist, krohvimist ja valgendamist. Kiriku põranda alt leidsin 2007.a seene, mis sai määratud mitte väga ohtlikuks ning ka vastava vahendiga mürgitatud. Põrand sai osaliselt välja vahetatud ja ootab värvimist. Kirikus on 80-ndatel paigaldatud 64kW küte õliradiaatoritega ja 2002.a paigaldatud pingialune küte. Oleme plaaninud kiriku põranda väljavahetamist küttega põranda vastu ning kiriku laepealse ja torni turistidele avamist.

Kalmistu hooldamise leping vallaga on sõlmitud, selle alusel hoolitseb kogu tegevuse eest kalmistul vald, vaid kabel on täiesti koguduse käsutada. Kabeli välisseinalt sai Soome sõprade abiga pritskrohv eemaldatud ning nüüd ootame võimalust lubikrohvi parandamiseks ja seina lupjamiseks. Kalmistu müüridest on oluline osa ühiskondlikult kasulikku tööd tegevate kriminaalide poolt uuesti laotud.

Pastoraat on antud hoonestusõigusega valla kasutusse kuni 28.11.2037 ning ilusasti korda tehtud, sellest 40% on koguduse kasutuses kommunaalkulude ja remondiosa tasumise tingimusel. Paraku ei ole vald enese kätte usaldatule hea peremees olnud – ehitusjärelvalve oli olematu ja mitmed vajalikud tööd ehitise hooldamisel on jäänud tegemata ning varem pisikesed vead on kasvanud kordades suuremaks.

Kirikumõisa ait sai aastate eest üüritud vallale tingimusel, et see vastavalt projektile valmis ehitatakse. 2002.a sai kogudus vastastikusel kokkuleppel vallaga aida taas oma kätte. Aruandeaastal lõpetas aida teist korrust kasutanud EAS-i Infopunkt oma üürilepingu ning kolis välja. Oleme otsinud üürnikku ning hetkel kasutab neid ruume üks käsitöökoda ja pood tingimusel, et enam maksva üürniku ilmumisel kolivad nemad kohe välja. Aida alumist korrust kasutab toidubaar, mis sel aastal on esimest korda lahti ka talveperioodil. Paraku on ka selle ehituse juures olnud ehitusjärelvalve olematu: soojustus on puudulik ning veetorud kipuvad külmuma. Toitlustuskoha omanik OÜ Luua Grupp on asunud omavoliliselt kasutama hoone esist maad välilaudade ja toitlustamise tarvis. Kõigi nendega üles kerkinud tülküsimuste lahendamiseks on kogudus palganud juristi.

Kirikumõisa rentnikumajas on kaks korterit, millest üks on elamispinnana välja üüritud. Teise korteri põrand vajab vahetamist – seen on selle pehastanud. Selle maja renoveerimiseks on kogudusel olemas kõik ehitusprojektid, kuid puudub raha teostamiseks.

Põllumaade rendileping on sõlmitud. Aiamaalappide kasutamislepingud uuendame iga-aastaselt.

Asula keskse pargi hooldamine on suuremas osas koguduse õlul, vald on maksnud tasu pargi kasutamise eest avalike ürituste ajal.

Tulude ja kulude üldülevaade selgub statistilisest aruandest.

Majanduslik olukord on kogudusel hea. Hoolimata suhteliselt pisikesest liikmeannetajate arvust on kogudus suutnud maksta palka täiskohaga õpetajale ning tükitöö alusel organistile, majapidajale-bussijuhile ja koristajale. Eelmise aastavahetuse paiku lõikasime 6ha koguduse metsast (kokku 9ha). Saadud tulust maksime tagasi õpetaja ametikorteri ostmiseks võetud laenu 200 tuhat krooni, ülejäänud raha otsustasime kasutada rahastutest hangitud toetuste omaosaluse katteks (hetkel oleme taodelnud toetust oreli valmis ehitamiseks, kuid plaanime ka kiriku fassaadi ja põranda uuendamist ning laepealse väljaehitamist). Samas ei oleks kogudusel võimalik toime tulla oma igapäevaste kulude katmisega ilma abita sõpruskogudusest Soomes Kaarinas, kes lisaks Palamuse kogudusele toetab võrdselt ka Laiuse kogudust.

Kogudusel on üks täiskohaga tööline – koguduseõpetaja, kelle töötasu tõusis aasta alguses 7000-lt 7200-le kroonile kuus. Õpetajal on kasutada koguduse auto ja kütuseliimit 1000 kr. Õpetaja elab koguduse korteris, mille eest ta üüri ei maksa, kuid korteri kasutamise kulud kannab õpetaja ise. Ka umbkaudu 300 kroonise mobiiltelefoni arve maksab kogudus.

XI. Visitatsioonid ja revideerimised

1. Praosti ja piiskopi visitatsioonid, tulemused, vastukajad.

Praosti ja piiskopi visitatsioonid on olnud pole.

2. Riiklikud revideerimised ja kontrollid (maksuamet, muinsuskaitse, päästeamet jt).

Maksuameti revideerimisi ja kontrolle on olnud pole. Riikliku muinsuskaitse ametiga on head suhted – nende esindajad on käinud kirikut ja kalmistu müüri uurimas. On saadud luba kiriku seinalt sambla maha kraapimiseks. Päästeametilt oleme saanud ettekirjutuse tulekahju signalisatsiooni väljaehitamiseks, mis pooleks riikliku pühakodade programmi abiga sai aruandeaastal ka tehtud.

XII. Koguduse suhted teiste institutsioonidega

1. Suhted kohaliku omavalitsusega.

Suhtes kohaliku omavalitsusega on palju arenguruumi. Millegipärast ei suuda omavalitsuse esindajad näha kogudust ühe rahva hüvanguks tegutseva inimeste omaalgatusliku organisatsioonina. Jääb mulje, nagu peetaks kogudust mingiks hoopis väljaspool ühiskonda hõljuvaks asjaks. Võib arvata, et just sellest tulenevalt ei ole juba aastaid peetud vajalikuks ka koguduseliikmeilt kogutud maksurahaga koguduse tööd toetada.

2. Suhted teiste konfessioonidega.

Suhted teiste kohalike konfessioonide ehk õigeusu koguduse esindajaga on väga head. Selle koguduse vaimulikku pole mul küll paraku au olnud kordagi kohata.

3. Suhted praostkonnaga (teiste kogudustega ja praostkonna keskusega).

Suhted praostkonnaga on head. Eriti rõõmustavad kokkusaamised teiste vaimulike ja koguduste töötajatega, mida me praostkonnas on täitsa tublisti olnud. Ka koguduste omavahelised suhted läbi neid teenivate vaimulike on väga head.

4. Suhted teiste kiriklike, usuliste ja muude organisatsioonidega (Eesti Piibliselts, NMKÜ, Eesti Evangeelne Allianss, jne)

Möödunud aastal oli Palamuse kogudusel otsene tööalane kontakt kiriku keskasutustest: kirikumuusika liiduga ja kiriku varahaldusega, õpetaja täiendkoolituse kaudu usuteaduste instituudiga.

5. Suhted sõpruskogudustega: kogudused, suhtlemise laad, intensiivsus.

Palamuse kogudusel on kolm sõpruskogudust: Soomes Kaarina ja Ikaaliste ning Saksamaal Garding. Kaarina kogudus on sõpruskoguduseks ka Laiuse kogudusele.

Möödunud aastal täitis 775 a Palamuse esmamainimisest ning sel puhul kutsusime külla ka sõpruskoguduste esindajad. Kuna Saksamaal on parasjagu kiriku ümberkorraldamine käsil, siis sealt tulijaid ei olnud, kuid Ikaalistest ja Kaarinast käisid koguni mitu rühma.

Kõige suurem rõõm oli juba mainitud Ikaaliste koguduse noorte külaskäigust, kes lisaks kabeli pritskrohvist vabastamisele tegid ka väga palju vaimulikku tööd ümbruskonnas. Jumala abiga tulevad nad edaspidi igal suvel ja juba pikemaks ajaks.

Sõbrad Ikaaliste koguduse diakooniatöölt saavad titepakke, mida jagame siin vastsündinute vanemaile. Seegi on väga oluline töö.

Sõbrad Kaarinast on viimaste aastate jooksul toetanud meie koguduse tööd vähemalt 2500 euroga aastas, jõudu mööda püüavad nad seda jätkata. Sealt on käinud igal sügisel üks bussitäis inimesi Paunvere väljanäitusel ja laadal.

Gardingi kogudusega on viimastel aastatel sidepidajateks olnud Palamuse Lionsklubisse kuuluvad koguduse juhatuse liikmed, kes Lionsklubi kaudu on seal külas käinud. Aasta lõpus saabus sealt ka tervitus, milles kinnitati soovi kogudustevahelisi suhteid taas elustada.

XIII. Koguduse liikmed

1. Muudatused koguduse koosseisus ja selle põhjused (suurenenud, vähenenud, muudatused vanuselises ja soolises koosseisus jne).

Sellest kõnelesin I peatükis. Põhjuseid teab Jumal.

2. Liikmete vahekord kaasinimestega.

Liikmete vahekord kaasinimestega on olemas (ma küll ei mõista midagi targemat selle koha peal kosta). Võib-olla on sarnase vastandumise puudumine ka üheks ilminguks sellest, et nõnda vähe on neid, kes on avalikult koguduse eest välja astunud. Ehk teisisõnu: ma kahtlustan, et peljatakse end koguduse liikmeks tunnistada ning koguduse ja usu kohta käivate küsimiste peale ka kristlase ja koguduse liikmena kohaseid vastuseid anda. Samas on üks leerilastest küll kõnelnud oma läbielamistest kui sõbrad said teada, et ta leeris käib. Küllap on viimaste nädalate ajakirjanduses kajastamist leidnud kristlaste tagakiusamist ka meil olemas.

3. Liikmete vahekord teiste konfessioonide liikmetega (oikumeeniline tegevus).

Liikmete vahekord teiste konfessioonide liikmetega on isiklikku laadi (kui on). Jällegi on põhjus ilmselt vastandumise puudumises – õigeusklikega elatakse külge-külje kõrval ilma kiriklikku kuuluvust täheleli panemata. Selle vastandumise puudumise üle olen kahtlemata rõõmus.

4. Liikmete kodune elu (kas on mõlemad abielupooled koguduse liikmed, kui palju on laulatatud abielusid, lastega pered, perede materiaalne olukord, perede side kogudusega, kõlbeline olukord, pahed jne).

Liikmete koduse elu kohta ma paraku eriti midagi öelda ei oska, kuna koju külla on mind kutsunud väga vähesed. Tuleb tunnistada, et teisega koos elavatest inimestest on üksinda kirikus käijaid rohkem, kui paarikaupa.

Materiaalne olukord on ilmselt üsna sarnane mujal maakohtades olevaga – kes võitlevad, need saavad hakkama. Eks süües kasvab isu – võrreldes hiinlastega Hiinamaal, elame meie siin nagu kuninga kassid. Palamuse alevis on toimetuleku teemaks keskkütte hind, mida mitmed on keskküttest välja astumisega ja soojuspumpadega kütma hakkamisega lahendanud.

Kõige laiemalt levivateks pattudeks on 2. ja 3. käsu rikkumised, ehk siis enesele eelarvamuste kujundamine Jumalast ja teistest inimestest, Jumala nime ilmaaegu pruukimine ning hingamispäeva pühitsemata jätmine.

XIV. Hinnang ja muud tähelepanekud

Suuremad tööd, tähtpäevad, külalised jne.

Hinnang koguduse, tema organite ja oma aastategevuse kohta.

Tähelepanekud, probleemid ja ettepanekud koguduse, praostkonna, kiriku ja kogu rahva kohta.

Suurim töö on inimeste hinge eest hoolt kandmine ja aitamine pühitsuse teel. Selleks on kirik ja kogudused ellu kutsutud ja seda püüame ka jõudu mööda teha. Kui meie oma osa täidame, küllap siis Issand annab selleks ka kõik vajalikud vahendid.

Üheks selliseks vahendiks oli Palamuse esmamainimisest 775. aasta tähistamine. See esmamainimine oli paavsti kirjas, kus ta nimetas vaimulikku Paldessenist. Palamuse esmamainimine on tegelikult Palamuse koguduse esmamainimine (eks ta on nii vast igal pool). Lisaks juba nimetatud kontsertidele leidis selle juubeliaasta sees aset ka Palamuse kihelkonnakooli muuseumi korraldatud ajalookonverents „Läbi aja”, kus erinevate lektorite poolt heideti pisut valgust meie ajaloole, mis rahva eelarvamustes on siiani tugevalt natsionalistide ja kommunistide ideoloogiate kütkeis. Ka mõistuse vabastamisega eelarvamuste kütkeist tuleb kogudusel tegeleda. Tänu Jumalale selliste võimaluste eest ja tänu Jumalale Arne Tegelmanni eest, kes juubeliaasta tähistamise toimkonda juhtis ning kõik nõnda hästi korraldas.

Suur heameel on inimeste üle, kes hingamispäeva tõsiselt võtavad ning pühapäevast pühapäeva Jumala Sõna juurde kogunevad. Just selliste inimeste peal püsibki kogu me rahva lootus.

Rõõmustavad head inimesed, kes oma abi on pakkunud ja teinud väga tublit tööd. Tänu Jumalale Adu Seppa eest, kes vabatahtlikuna kassa- ja raamatupidaja tööd teeb.

Eks me palvetame lakkamatult, et töötajaid koguduse juurde tuleks. Et lastetöö koguks hoogu ning leiduks ka inimene, kes koguduse igapäevaelu aitaks korraldada – keegi, kes võtaks enese peale sekretäri töö ja keegi, kes võtaks hoonete ja maa korrashoiu. Ka kirikuvalitsusest on lubatud appi tulla ja sõlmida teenistusleping, mis vaimuliku tööülesanded täpsemalt määratleks. Siis oleks esialgu vähemalt paberites võimalik vahe sisse teha, et millal teen vaimuliku tööd, millal olen sekretär ja millal torumees. Ja kui juba paberites ja palganumbris on vahe sees, küllap siis on võimalik ka töölisi leida, kellele üks või teine killuke ära anda.

Südant vaevab see, et noortetööd ning piibliringi pole õnnestunud algatada – aeg on kulunud majandusajadele ning paberitööle. Eks see on ilmselt paljude vaimulike kiusatus: pühenduda enam asiste asjade äratemisele, millest ka käega katsutav märk maha jääb. Inimese hinge eest hoolt kandes tuleb ju vilju hoopis kauem oodata, kuid seinale kruvitud pistikupesa või vahetatud kraan on kohe näha ning käega katsuda. Aga eks ma püüan oma kiusatustega ka jõudu mööda võidelda.

Jumal on meid möödunud aastal rohkelt õnnistanud. Juubeliaasta pidustused rõõmustasid meid, algus sai pandud mitmele rahvusvahelisele koostööle, esitasime taotluse oreli väljaehitamise rahastamiseks. Armulaualiste hulk on jätkuvalt kasvamas. Jumala armule ja abile lootes läheme ka sellele aastale vastu.

Jaan Nuga
koguduseõpetaja
Palamusel, 30.01.2010